

להט אוסרי בעזרת זיוף הקלפי, קנוניות חשוכות,

המתאים, שיוציא את מרכבתם מן הבוץ למישור. רפאל הסכים בכל לבו לרתום את עצמו לעגלה. במרצו הבלתי-גלאה משך ב' יצול, פתח בדהרה, כאשר נערכו הבחירות, זכתה סיעתו של חרפל, יצירה ובניו, להי שגים חשובים.

גדולי הסיעה היו ד"ר ישעיהו לייבוביץ, איש האוניברסיטה, ד"ר ישעיהו (אוסקר) הלפסברג, רופא ילדים ירושלמי ידוע, הסור פר הדתי צבי הרמב"ם, ועוד. הסיסמה: להחזיר את כוחות-הרוח למפלגה.

אולם אנשי-הרוח לא היו עגלונים מנוי סים. ברעג הנצחון, לא יכלו להשתלט על הסייח הסוער. הסוס המשיך בדרכו לבדו, השאיר את המרכבה בבוץ הטובעני. לחרפל לא היה איכפת שכל אנשי הרוח ילכו לכל הרוחות. הוא ידע לאן הולך הוא עצמו: ל' הנהגת הפועל-המזרחי.

משה שפירא הוא אדם חכם. בראותו כי סיעת-חרפל עלולה לחתור תחת שלטונו ב' מפלגה, הציע לחרפל ברית. אנשי-הרוח התי נגדו בתוקף לכל הסכם, אולם איש לא שאל אותם. חרפל נכנס לקואליציה פרטית עם שפירא, וזכה מיד למקום בוועד-הפועל של הפועל-המזרחי, ולמקום בטוח ברשימת ה' מועמדים של הפועל-המזרחי לאסיפת-הנבח' רים. הפרלמנט הישועי של אותם הימים. לכל התוארים וזכה, כמובן, כנציג סיעת יצי' דה ובניו, שרבים מחבריה ראו במעשהו בגידה מתועבת. השם התאים בהחלט: חרפל בנה ויצר לעצמו מעמד ציבורי בטוח.

החשבון של שפירא עלה יפה. המפלגה, שעוד זה עתה היתה בשפל המדרגה, זנקה לפתע למרחב. בבחירות לאסיפת-הנבחרים, זכתה לנצחון גדול. מיטב הפרשנים הופי תעו לחלוטין. אליעזר ליבנשטיין (כיום ליב' נה) נאלץ לכתוב מאמר ארוך בדבר, לציין כי הפועל-המזרחי הפך לכוח העולה בהא הידיעה. בתוך המפלגה נרשם ההישג לזכותו של יצחק חרפל נמרץ.

★ ★ ★

פחים קטנים

הישוב כולו עצר את נשמתו מרוב המתחיות כאשר נערכו, כעבור זמן קצר, הבחירות לוועד-הקהילה בירושלים, מוסד שי נועדה לו חשיבות מרובה מאד בימי ה' מנדט, בדומה לעיריית ירושלים כיום.

סכומים עצומים בזבזו על-ידי כל המפלגות כדי לכבוש משלט זה. יצחק חרפל ניצח על מערכת הפועל-המזרחי, לא רק מ' תוך פטריוטיזם מפלגתי מובהק, אלא גם מתוך חשבון נעלה יותר. הוא סבר כי רק אדם מיוחד במינו ראוי לשבת על כסא ראש וועד-הקהילה, וכי ישנו רק איש אחד כזה — יצחק חרפל. בלהט מלחמת הבחירות כבר חיאר באוזני ירדיו מה יעשה ויפעל בתפ' קיד חדש ומרומם זה.

לכן היה זה מצער מאד כשקרתה תקלה בלתי-צפויה לגמרי. במוצאי יום הבחירות התאספה ועדת-הקלפי בקומה הרביעית של בנין אמיתי, מאחורי קפה וינה, כדי לפתוח את פתח-הקלפי החתומים שהתרכזו מכל פינות העיר, ולספור את הקולות. יצחק חרפל נמנה, כמובן, על חברי ועדה זו.

בזה אחר זה נפתחו הפחים. לאפתעת הכל היו הישגי הפועל-המזרחי ועומים ב' יותר. הכוח העולה במדינה, שזכה זה עתה לנצחון מכריע בבחירות לאסיפת-הנבחרים, נחל תבוסה במבצרו העיקרי, ירושלים. רק יצחק חרפל לא התעצבן. "חכה", אמר ברוח נבואה לשכנו, איש-מפא"י ראובן שרייבמן (כיום שרי), "גדמה לי שבקלפי תנובה יהיו לנו הישגים יותר טובים."

שרי התפלא קצת על תקוה זו, מאחר ש' דווקא שכונת תנובה אינה דתית במיוחד. אולם הוא שתק.

כעבור דקות מעטות נפתח כוח הנבואה של יצחק חרפל. מן הפח של קלפי תנובה נשפכו פתקי-הקולות על השולחן. התדהמה היתה כללית. כי כמעט כל הפתקים פרט ליוצאים מעטים מן הכלל, היו פתקים של ר' סימ'ן-הבחירות של מפלגת הפועל-המזרחי. עוד באותו ערב התפשט דבר השערוריה בכל רחבי הישוב. לא היתה ברירה אלא לפסול את כל הבחירות לוועד-הקהילה, שי עלו רבבות לירות יקרות. יצחק חרפל לא הפך לראש-הקהילה.

שמילאו את בית חותנו מקיר אל קיר, לה' יות לאיש מדע, לחכם בתורת היהדות, לק' נות את עולמו בעולם הבא. והוא יכול היה להשליך את יתבו על העולם הזה, לקפוץ לתוך ים התככים המפלגתיים. בלי רגע של היסוס, בחר חרפל בדרך הנכונה: הוא יצא למסע-הכיבוש במפלגת הפועל-המזרחי.

המפלגה היתה באותם הימים נתונה במצב קשה. שלטו בה משה שפירא ושלמה זלמן שרגאי, שני פוליטיקאים מקצועיים שהצליחו במרוצת הימים לסלק מצמרת המפלגה את כל הכוחות הרעיוניים והרוחניים. האינטלי-גנציה של תורה-ועבודה עמדה מן הצד. שקועה בהתמרמרות, ציפתה לכו הרוחני החדש שילכד אותה ויוציאה לדרך המלך.

לא היה מיעד מתאים יותר מאשר מנהל מוסד הרב קוק, עורך השבועון 'במישור'. הדוקטורים של התנועה ראו בו את הסוס

סולק גניחובסקי. יצחק חרפל הפך מנהל המוסד.

★ ★ ★

הרוח נכנסה באנשי הרוח

ה'יש מהר הפך מוסד הרב קוק למוסד הרב חרפל. אך לא על ספרים בלבד יח' יה האדם. הוא זקק גם לשבועון, שיביא אליו את רעיונותיהם של גדולי הדור הדתי. במקרה היה גם יצחק חרפל זקוק לשבועון שיבטא את דעותיו שלו, ויעזור לו בשלב הבא של דרכו — להשתלט על הפועל-המזרחי. במזל טוב נולד במישור, שבועון לספרות ובעיות השעה מטעם מוסד הרב קוק. רפאל זכה לבטאון על חשבון משלם-התרומות הציוני.

באותו רגע עמדה לפני יצחק חרפל ברירת חייו. הוא יכול היה לשקוע בים הספרים,

מנהיג דתי במועדון לילה

מיסמך מיוחד במינו הוא חפיסת-הפרורים זו. בצדה האחד תצדומו של "יצחק רפאל, דובר הכשרות וחיי הצנע. בצד השני מתנוסס סמלו של מועדון 'זידו, הקאכארא היפה ביותר בעולם". חפיסות מסוג זה מוכנות על-ידי מועדון-הלילה הנודע למען לקוחותיו הטובים ביותר, מחולקות להם כמזכרת-עולם לביקורם במקום זה.

הדרך לגאולה הובילה לגאולה פישמן. ה' רומאן היה קצר ואינטנסיבי. עוד לפני גמר הכינוס עמד על בסיס איתן. אמנם, כפי שגילה פישמן כעבור שנים רבות לידידיו המקורבים ביותר, "כבר אז לא מצא ה' זלוב הזה חן בעיניו". אולם דעתה של בתו היתה שונה לגמרי.

★ ★ ★

הגשמה אישית

ה'רומאן נפסק כאשר חזרו פישמן ו' כתו לירושלים. אולם אין דבר העומד בפני געגועי הגאולה. באותם הימים החליטה צמרת השומר הדתי לעלות לישראל, להקים את קבוצת-אברהם, שיסדה אחר-כך את כפר-עציון, נספחה ברובה בקרב המפואר של גוש עציון בימי חשיה.

חרפל עלה יחד עם חבריו. אולם הוא לא הגיע לא לגוש עציון ולא להודמנות להקריב את עצמו בין הרי חברון למען המולדת. באינטנסיביות הבדיא של גאון אמיתי, נישח כבר אז כי הדרך לתהילה בארץ-ישראל אי נה עוברת בין תלמי המחרשה, אלא במס' דרונות המוסדות. ההגשמה האישית ריתקה את יצחק חרפל לירושלים.

שם התמסר בכל להט מרצו האדיר ללי-מודים באוניברסיטה העברית. להט זה הוכי פל למראה שכנתו על ספסל הלימודים. שוב היתה זאת גאולה פישמן, גם היא תלמידה לספרות ולהיסטוריה יהודית, עמה התארס מיד בבואו ארצה.

בעד שגאולה הקדישה את מיטב זמנה להיסטוריה היהודית המפוארת, עסק ארוסה הסטודנט ביצירת היסטוריה חדשה יותר. הוא הפך לרוח החיה של אגודת הסטודנטים הדתית יבנה, העלה אותה מקומץ של תר' לעירספרים דתיים לכוח פוליטי. השם חרפל החל מתפרסם ברחבי ירושלים. עסקנים קשישים הזכירו אותו בשיחותיהם, בחיך הסובלני המוקדש לצעירים מוכשרים אך בלתי-מסוכנים. חיך זה לא האריך ימים.

עיסוקיו אלה השאירו מעט זמן ללימודים, אך חרפל המוכשר לא התקשה בבחי'נות. הוא זכה לתואר מא. (מוסמך למדע הרוח) יחד עם ארוסתו. כמעט באותו זמן זכה לתואר שני, חשוב הרבה יותר: חתנו של הרב פישמן.

החתונה נערכה בפאר שהלם את מעמדו של אבי הכלה. כל אישי הציבור של הישוב לחצו את ידי החתן וכלתו המאוהבת. ביתו של הרב, בכניסה לירושלים, וזכה לתוספת דיירים ואיכסן את המשפחה החדשה ביש' ראל.

אולם החותן לא היה מאושר לגמרי. מן הראוי היה כי חתנו יוכה למשרה ציבורית המתאימה לרמתו. חבל היה לבזבז את ה' כשרון הצעיר במשרה צנועה, כמורה בבית הספר מעלה בירושלים. היה צורך ליצור משהו חדש, משהו שיספק שטח-פעולה ו' מרחב-מחיה לצעיר רבי-המעוף.

למרבית המזל, נאם עסקן דתי בשם אליהו משה גניחובסקי נאום גלהב למען החינוך הדתי, בקונגרס הציוני בלוצרן. הקונגרס שוכנע על-ידי להט גניחובסקי (ועל-ידי חשי' בותם של הקולות הדתיים) והחליט להקים את המוסד על שם הרב קוק.

המוסד היה זקוק לאדם נאמן על הסוכנות ועל החוגים הדתיים. המועמד הטבעי היה יהודה לייב הכהן פישמן, חבר הנהלת ה' סוכנות וראש מחלקתה לתעשייה ולמסחר זעיר, משרה המקבילה לזו של שר המסחר והתעשייה כיום. ואילו פישמן היה זקוק ל' אדם נאמן לניהול המוסד. שום אדם לא היה נאמן עליו יותר מאשר חתנו, יצחק חרפל. תחילה אפשר היה למנות את חרפל הצעיר רק למשרת סגן-המנהל, כי משרת המנהל הגיעה באופן טבעי ליוזם הרעיון. גניחובסקי קי. אולם אין ממשלים בדרכו של איש כמו חרפל: אחרי קנוניה מפלגתית קסנה ונמרצת

* רפאל רגיל לחציג את עצמו בחוץ' זאץ' בתואר "דוקטור רפאל", למרות ש' מעולם לא זכה לתואר זה.